

Prawo publiczne gospodarcze

Administracja gospodarcza

Administracja

➤ etymologia – [ministrare, administratio, administrare]
wykonywać, zarządzać służyć;

1. pewne działanie (wszelkie zarządzanie, kierowaniem zawiadywanie, służenie, gospodarowanie);
2. pewna wyodrębniona organizacja;
3. ludzie zatrudnieni w tych organizacjach.

Może być publiczna (rządowa, samorządowa) lub prywatna (szpitala, szkoły, zakładu pracy, wspólnoty mieszkaniowej)

ADMINISTRACJA GOSPODARCZA

W odniesieniu do działań podmiotów publicznych, jak państwo, samorząd – administracja rządowa, samorządowa = publiczna.

Istotą administracji publicznej jest to, że:

1. sprawowana jest przez państwo lub wyodrębniony podmiot działający z upoważnienia państwa;
2. realizuje dobro wspólne - działa w interesie publicznym;
3. działanie ma przynieść korzyść ogółowi ewentualnie dba o interes indywidualny w interesie wspólnoty;

- pojęcie interes publiczny (dobro wspólne) – nieostre, zależy od przyjętego systemu wartości.

- postawy lub działania korzystne dla ogółu.

ADMINISTRACJA GOSPODARCZA

- **OD STRONY PODMIOTOWEJ** (organizacyjnej)

 - + osoby lub zespół osób wykonujące funkcje administracyjne, organy administracyjne i inne jednostki administracyjne;

- **OD STRONY PRZEDMIOTOWEJ** (materialnej)

 - + aktywność osób, zespołów, organów i jednostek administracyjnych bądź też działalność państwa i innych podmiotów władzy publicznej;

- Struktura podmiotów administrujących zależy od wielu czynników, ale przede wszystkim od:

 - ustroju politycznego;

 - koncepcji sprawowania władzy (od metod i koncepcji podmiotów administrujących);

- Współczesna **administracja publiczna w ujęciu podmiotowym** składa się z **systemu organów administracyjnych oraz innych podmiotów publicznych powołanych do wykonywania zadań z zakresu administracji publicznej**, powiązanych różnymi zależnościami i podlegających różnym regulacjom prawnym.

ADMINISTRACJA GOSPODARCZA

- ▶ Podmioty publiczne realizujące zadania administracji publicznej tworzą **aparatus administracyjny**, który nie ma charakteru stałego, ale ciągle się przeobraża – jest to pojęcie poza prawne.
- ▶ Do podmiotów administracji zgodnie z doktryną niemiecką zaliczamy:
 - organy administracji państwowej;
 - osoby prawa publicznego (korporacje, zakłady publiczne, fundacje pr. pub.);
 - spółki pr. handlowego wykonujące funkcje administracyjne;

Organy, które działają za państwo bezpośrednio lub za pośrednictwem samorządu terytorialnego.

ADMINISTRACJA GOSPODARCZA

ORGAN ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ !!! (def. prof. J. Bocia)

to **człowiek lub grupa ludzi** (w przypadku organu kolegialnego) znajdujący się w **strukturze organizacyjnej** państwa lub samorządu terytorialnego **powołany** w celu realizacji norm prawa administracyjnego, w sposób i ze skutkami właściwymi temu prawu działający w granicach przyznanych mu przez prawo **kompetencji**.

ADMINISTRACJA GOSPODARCZA

Urzędy organów administracji publicznej:

- ▶ Urząd **wyodrębniony zespół kompetencji** (praw i obowiązków) np. urząd wojewody, rektora, ministra.

Utworzenie urzędu nie jest tożsame z powołaniem organu:

- ➔ utworzenie urzędu oznacza wprowadzenie do struktur adm. publicznej nowej jednostki organizacyjnej; natomiast powołanie organu oznacza obsadzanie urzędu.

- ▶ Urząd – jako **szczególna nazwa** organu administracyjnego, np. urząd morski
- ▶ Urząd – **zorganizowany zespół osób przydatny organowi** administracji do pomocy w wykonaniu jego funkcji (np. ministerstwo, starostwo powiatowe, dziekanat)

ADMINISTRACJA GOSPODARCZA

Administracja gospodarcza to część administracji publicznej, która zajmuje się gospodarką - czyli:

- wszystkie podmioty, którym prawo powierza wykonywanie zadań administracji gospodarczej.

Administracja gospodarcza w pojęciu podmiotowym oznacza całokształt organów administracji publicznej (państwowej i samorządowej) oraz podmiotów publicznoprawnych, które z mocy przepisów prawa przedmiotowego realizują zadania ingerencji publicznej w gospodarkę.

ADMINISTRACJA GOSPODARCZA

Zakres podmiotowy administracji gospodarczej nie ma cech trwałości. W istotnym stopniu kształtują go prawo unijne - europeizacja prawa gospodarczego publicznego. Pod jego wpływem dochodzi do przekazywania zadań i kompetencji na rzecz organów Unii Europejskiej oraz zadań i kompetencji w dziedzinie współpracy organów administracji publicznej z organami Unii. Ponieważ UE jest wspólnotą gospodarczą, dlatego dla najważniejszych dziedzin gospodarczych została upoważniona do działania przez własną administrację. Realizacja zadań i celów UE wpływa jednak także na strukturę administracji gospodarczej państw członkowskich m.in. przez powołanie nowych jednostek organizacyjnych.

ADMINISTRACJA GOSPODARCZA

RZĄDOWA ADMINISTRACJA GOSPODARCZA

- ▶ Art. 146 ust 3 Konstytucji RP

Rada Ministrów wpływa na realizację polityki całego sektora administracji rządowej, więc również na założenia polityki gospodarczej państwa.

Oczywiście mamy państwo prawa oraz legalizm, ale to nie zmienia faktu, że RM ma znaczący wpływ na gospodarkę RP.

- ▶ RM określa kierunki polityki państwa, identyfikuje bieżące problemy i próbuje znaleźć sposoby ich rozwiązywania.
- ▶ Dokumenty sformalizowane, które obrazują politykę gospodarczą RM to np. Narodowy Plan Rozwoju, Polityka Energetyczna Państwa – wiążąca dla Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki.
- ▶ RM nie wydaje decyzji indywidualnych, ale z racji poparcia większości parlamentarnej wpływa bezpośrednio na przyjęte regulacje prawne.

ADMINISTRACJA GOSPODARCZA

CENTRALNE ORGANY ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ

Administracja wyspecjalizowana, która swą właściwość i zakresem oddziaływania obejmuje całe terytorium Polski.

- Najważniejszą pozycję mają ministrowie kierujący konkretnymi działami administracji rządowej (zob. ustawa o działach adm. rządowej tj.: Dz.U. z 2019 r., poz. 945).

Zgodnie z ustawą o działach administracji rządowej poszczególnym ministrom podlegają określone organy administracji centralnej – zob. ustawa.

Najważniejsze zadania w ramach administracji gospodarczej sprawują:

- minister właściwy ds. gospodarki
- minister właściwy w sprawach finansów publicznych.

- Wśród organów, które nie podlegają ministrom, tylko wprost PRM należy wymienić:

- Komisję Nadzoru Finansowego,
- Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,
- Prezes Urzędu Regulacji Energetyki,
- Prezes Prokuratury RP.

ADMINISTRACJA GOSPODARCZA

AGENCJE

- ▶ państwowe jednostki organizacyjne usytuowane na szczeblu centralnym przeznaczonymi do wykonywania administracji publicznej w konkretnej wyznaczonej dziedzinie w szczególności do zarządzania mieniem państwowym.
- ▶ Agencje są tworzone najczęściej na podstawie ustawy i mają status odrębnych centralnych organów administracji publicznej lub są to państwowe osoby prawne.
- ▶ Agencje te są powoływane w celu przeprowadzenia procesów innowacyjnych, modernizacyjnych, prywatyzacyjnych lub reprivatyzacyjnych, a także restrukturyzacyjnych w obrębie najczęściej rolnictwa i obronności lub innych dziedzinach gospodarki.

ADMINISTRACJA GOSPODARCZA

AGENCJE

- ▶ Finansowanie agencji – z budżetu państwa, z budżetu UE, z działalność własnej – przy wykorzystaniu różnych źródeł finansowania powinny realizować ważne działania w dziedzinie gospodarki kierując się interesem publicznym.
- ▶ Agencje, które gospodarują mieniem Skarbu Państwa – Agencja Mienia Wojskowego, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (zastąpił Agencje Rynku Rolnego oraz Agencję Nieruchomości Rolnych SP od 1.09.2017 r.).
- ▶ Przykłady agencji – zob. podręcznik Z. Szażyk, A. Szafrąński, Publiczne prawo gospodarcze, Warszawa 2018, s. 31-34.

ADMINISTRACJA GOSPODARCZA

► Administracja gospodarcza w terenie

Wojewoda

Wojewoda powoływany i odwoływany jest przez Prezesa RM na wniosek ministra właściwego do spraw adm. publicznej

- Wojewoda jest podporządkowany służbowo i personalnie Prezesowi Rady ministrów oraz Ministrowi właściwemu ds. administracji publicznej;
- Wojewoda zgodnie z art. 7 ust. o wojewodzie i adm. rządowej w woj. (tj.: Dz.U. z 2019 r., poz. 1464) jest:
 - przedstawicielem RM w województwie
 - zwierzchnikiem zespolonej adm. rządowej
 - organem nadzoru nad jednostkami sam. terytorialnego art. 25
 - organem wyższego stopnia w rozumieniu przepisów o post. adm.
 - reprezentantem Skarbu Państwa, w zakresie określonym ustawami
- Z punktu widzenia ppg najważniejsze są kompetencje wojewody związane z reprezentacją Skarbu Państwa, a także wydawanie decyzji indywidualnych w zakresie określonym przez przepisy szczególne.

ADMINISTRACJA GOSPODARCZA

➤ Administracja gospodarcza w terenie

Organy administracji zespolonej i niezespolonej

Organy administracji zespolonej działają pod zwierzchnictwem wojewody i należą do nich przykładowo:

- wojewódzki inspektor farmaceutyczny,
- wojewódzki inspektor ochrony środowiska,
- wojewódzki inspektor inspekcji handlowej,
- komendant wojewódzki Policji czy PSP

Przyjmuje się, że powyższe organy stanowią tzw. policję gospodarczą – ich rola polega na utrzymaniu porządku w danej dziedzinie. Organy te są upoważnione do przeprowadzania kontroli i stosowania sankcji w związku z wykonywaniem działalności gospodarczej niezgodnie z prawem.

ADMINISTRACJA GOSPODARCZA

► Administracja gospodarcza w terenie

Organy administracji zespolonej i niezespolonej

- administracja specjalna (niezespolona) w przeciwieństwie do wojewody, który jest organem administracji ogólnej

- Administracja niezespolona jest administracją terenową, która nie jest podległa wojewodzie, ale właściwemu ministrowi lub centralnemu organowi administracji rządowej. Działalność ich obejmuje obszar jednego województwa lub tworzony jest podział specjalny.
- Wszystkie te organy wymienione są w ustawie o wojewodzie i administracji rządowej w województwie - zob. art. 56;

Organy te spełniają różnorodne zadania i funkcje o charakterze wyspecjalizowanym.

ADMINISTRACJA GOSPODARCZA

■ Administracja gospodarcza w terenie

Organy administracji zespolonej i niezespolonej

- administracja specjalna (niezespolona) w przeciwieństwie do wojewody, który jest organem administracji ogólnej

- Administracja niezespolona jest administracją terenową, która nie jest podległa wojewodzie, ale właściwemu ministrowi lub centralnemu organowi administracji rządowej. Działalność ich obejmuje obszar jednego województwa lub tworzony jest podział specjalny.
- Wszystkie te organy wymienione są w ustawie o wojewodzie i administracji rządowej w województwie - zob. art. 56;

Organy te spełniają różnorodne zadania i funkcje o charakterze wyspecjalizowanym.

ADMINISTRACJA GOSPODARCZA

► Samorządowe organy administracji gospodarczej

Przykładowe zadania:

- Gmina (wójt), - zezwolenie na sprzedaż alkoholu, na prowadzenie schroniska dla zwierząt, strzelnicy, licencje na przewóz taksówką;
- Powiat (starosta)– zgoda na przejazd pojazdami nienormatywnymi, wydaje pozwolenia na budowę, prawo jazdy, rejestruje pojazdy;
- Województwo (marszałek województwa) – zezwolenie na prowadzenie przewozów regularnych na liniach komunikacyjnych;

ADMINISTRACJA GOSPODARCZA

► Europejska Administracja Gospodarcza

- Rada Europejska – kształtuje ogólne kierunki rozwoju UE. – podejmuje decyzje polityczne, które mają istotny wpływ na faktyczne podejmowanie decyzji.

Rada Europejska może nakładać sankcje w razie stwierdzenia naruszenia przez państwo członkowskie podstawowych swobód – pośrednio wpływa to na gospodarkę.

- Podstawowym organem wykonawczym UE jest Komisja Europejska, której przysługują uprawnienia:

- władcze jednostronne oddziaływanie na jednostki (podmioty gospodarcze – przedsiębiorców) poprzez wydawanie decyzji dotyczących prawa konkurencji i kontrolowanie pomocy państwa,
- nadzór na korzystaniem przez państwa z klauzul ochronnych,
- zarządzanie funduszami europejskimi,
- wszczynanie postępowań przed Trybunałem Sprawiedliwości UE oraz prowadzenia postępowań wyjaśniających z udziałem państw członkowskich i podmiotów gospodarczych,

KE przysługuje wyłączone prawo inicjatywy ustawodawczej

Rada Unii Europejskiej obraduje w różnych składach:

np. w składzie ministrów spraw zagranicznych Rada ds. Ogólnych,

w składzie ministrów finansów, Rada ds. Ekonomicznych i Finansowych – koordynacja polityk gospodarczych w sprawach gospodarki rynkowej, konkurencji, dotyczących unii gospodarczej i walutowej

ADMINISTRACJA GOSPODARCZA

Dla usystematyzowania i rozszerzenia wiedzy proszę przeczytać

Rozdział rozdz. III „Administracja gospodarcza” z podręcznika Z. Snażyk, A. Szafrąński, Publiczne prawo gospodarcze, Warszawa 2018, s. 22-43 oraz znaleźć i przygotować odpowiedzi na pytania ze s. 43.

Owocnej pracy!!

Pozdrawiam,
Maciej Gapski